

Susret Života i smrti

Prof. emer. dr. sc. Stipan Jurič, OP

Dominikanski samostan, Ul. Svetog Dominika 4, Dubrovnik

E-mail: stipejuric2@gmail.com

Sažetak

Autor u ovom članku obrađuje uskrišenje sina udovice iz Naina (Lk 7, 11-17), događaj koji donosi samo Luka i koji govori o tragici i gorčini ljudskog života. Potaknut milosrđem prema majci udovici i svjestan svoga mesijanstva, Isus ovim čudom očituje Božje milosrđe i pripravlja odgovor Ivanovim izaslanicima (Lk 7, 22). On je uistinu *Onaj koji ima doći*, tj. obećani Mesija koji suzbija bolest, smrt i sav nered kojemu je bliži ili daljnji uzrok u grijehu (Iz 35, 1-10). Ovaj žalosni slučaj smrti i ukopa sina jedinca u majke udovice, pred kojim se Isus našao dok je išao u grad zvani Nain, dobro se uklapa u kontekst očekivanja mesijanskog vremena i nadanje židovskog naroda. U mesijansko doba očekivalo se, između ostalog, uništenje smrti (Lk 7, 22). Tako je uskrišenje sina majke udovice djelotvorni znak mesijanskog spasenja. Kad se približi gradskim vratima Naina, Isus susreće mnoštvo naroda koji je u pogrebnoj povorci, prema tadašnjem običaju, pratio mrtvacu do groba na dan smrti. Taj slučajni susret stavlja ga pred problem treba li učiniti znak mesijanskog spasenja ili ne? Isus ne bježi od problema koji je pred njim. Svojom moćnom riječi čini čudo koje je znak Božjega kraljevstva, uskrisuje mladića i predaje ga njegovoj majci. Uslijed takvog čuda, shvatljivo je što ga mnoštvo svjedoka spontano oslovljava kao proroka: „Sve obuze strah te slavljahu Boga govoreći: Prorok velik usta među nama! Pohodi Bog narod svoj!“ (r. 16).

Ključne riječi: smrt, život, Gospodin, pogrebna povorka, sažaljenje

The Meeting of Life and Death

Summary

This article discusses the resurrection of the son of the widow of Nain (Lk 7: 11–17). The incident, described only by Luke, speaks of the pathos and bitterness of human life. Moved by mercy toward the widowed mother and conscious of his messiahship, Jesus manifests God's mercy with this miracle and prepares an answer for John's disciples (Lk 7: 22). He is the One who is to come, that is, the Promised Messiah who vanquishes sickness, death and all the other human ills that entered the world as a consequence of sin (Iz 35: 1-10). This sad case of the death and burial of the only son of the widowed mother, whom Jesus encountered as he drew near the town of Nain, fits well within the context of the anticipation of the Messianic times and the hopes of the Jewish people, when the destruction of death was expected, among other things (Lk 7: 22). Thus the resurrection of the son of the widowed mother is an effective sign of messianic salvation. As Jesus approached the city gate of Nain, he met a multitude of people who, according to the custom of the time, accompanied the dead man to his grave on the day of his death in a funeral procession. This casual encounter confronts Jesus with the dilemma of whether to make a sign of messianic salvation or not. With his powerful word, he performs a miracle, a sign of God's Kingdom, raising the young man and returning him to his mother. It is understandable that a multitude of witnesses spontaneously referred to him as a prophet: "A great prophet has appeared among us; God has visited his people" (v. 16).

Keywords: death, life, Lord, funeral procession, compassion

Uvod

Budući da je sv. Luka zaštitnik Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva, ovdje ćemo podrobno obraditi zgodu iz njegova evanđelja, uskrišenje sina udovice iz Naina (Lk 7, 11-17), koje je nazvano najljepšom knjigom na svijetu.¹ Kao pravi pisac Kristove blagosti,² Luka rado naglašava da je Krist beskrajno dobar, da su siromasi i grešnici predmet osobite ljubavi Božje i da je on svoj život provodio među siromasima. Zato se njegovo evanđelje može nazvati *socijalnim*. Isus je kod pisca trećeg evanđelja skoro razmetljivo podržavao odnose s onima koji nisu uživali nikakav ugled u društvu.³ Na osobit način je imao veliko razumijevanje prema ženama koje su u ono vrijeme imale uvriježen niski položaj u obitelji i u društvu, bile zapostavljene u svojem dostojanstvu, prezirane i smatrane manje vrijednima, nerijetko marginalizirane, pa čak svedene i na ropstvo. Ovaj događaj je sv. Luki, nadarenom piscu i čovjeku profinjene duše, u stanovitom smislu bio potreban da prikaže Isusa ne samo s puno sućuti i sažaljenja pred tragedijom, nego i s tankočutnom pažnjom prema ženama, o čemu svjedoče također i druge dvije zgode koje su svojstvene trećem evanđelju i koje naglašuju Isusov odnos prema ženama: prva govori o grešnici kojoj je oprosteno i koja ljubi (7, 36-50), druga o Marti i Mariji (10, 38-42), dvije sestre koje se slično opisane nalaze i u izvještaju o uskrišenju Lazara (Iv 11, 1-42). Ali na osobit način Isusova pažnja prema ženama dolazi do izražaja u Lukinu živahnom i s puno ljupkosti pripovijedanju uskrišenja sina udovice iz Naina koje doista dira u srce. To se jasno vidi kad evanđelist tragici ljudskog života dodaje Kristovu ljudsku sućut, njegovo sažaljenje prema majci

udovici. I naposljetku, Isus svojim djelovanjem uništava smrt, kao što je najavljeno kod proroka Izaije (usp. Iz 25, 6-8). I naposljetku, Isus svojim djelovanjem uništava smrt, kao što je najavljeno kod proroka Izaije (usp. Iz 25, 6-8).

1. Pogrebna povorka

Izveštaj o uskrsnuću sina udovice iz Naina (7, 11-17), koji govori o tragici i gorčini ljudskog života, svakako je najljepša priča u svim evanđeljima. Dolazi samo u Lukinu evanđelju i on pripravlja Isusov odgovor Ivanovim izaslanicima u 7, 22: „Pođite i javite Ivanu što ste vidjeli i čuli: Slijepi proglédaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje evanđelje.“ Tim prisjećanjem na Izaijina proroštva (26, 19; 29, 18-19; 35, 5-6; 61, 1) Isus pokazuje Ivanu Krstitelju da on svojim djelima uistinu otvara mesijansko razdoblje, ali čineći dobro i donoseći spasenje, a ne nasilje i kaznu.⁴ Susret Isusa i mrtvog mladića također je navješćaj Kristova uskrsnuća, ali i znak njegove ljubavi prema majci udovici. U ovom odlomku, kao i u onom koji mu neposredno prethodi i koji govori o ozdravljenju sluga nekog satnika poganina (Lk 7,1-10), prepoznamo Luku liječnika. Nakon što je rimski satnik zadivio Isusa velikom vjerom: „Gospodine, ne muči se. Nisam dostojan da uđeš pod krov moj. Zato se i ne smatrah dostojnim doći k tebi. Nego reci riječ da ozdravi sluga moj (rr. 6b-7),“ Isus iscjeljuje njegova bolesnog slugu: „Kad se oni koji su bili poslani vratiše kući, našoše slugu zdrava (ὕγιαίνοντα)“ (r. 10). Ovaj grčki termin ὕγιαίνοντα koji Luka upotrebljava zapravo je tehnički medicinski izraz za čovjeka potpuno izliječena, zdrava i fizički sposobna. U izvještaju o uskrišenju sina udovice iz Naina, Luka veli:

1 Prema riječima W. Barclaya, „the gospel according to St. Luke has been called the loveliest book in the world“, *The Gospel of Luke*, Edinburgh, 1953, str. XIII.

2 Dante Alighieri u *De Monarchia* I, 16 (18) naziva pisca trećeg evanđelja „*scriba mansuetudinis Christi*.“

3 N. Geldenhuis ističe da je posebno važno mjesto u Evanđelju posvećeno Isusovu nastojanju oko poboljšanja položaja i dostojanstva žena, te da Evanđelje po Luki, kao ni jedno drugo, pokazuje kakav je potpuno drugačiji stav Isus imao prema ženama za razliku od prezirnog stava koji su prema njima imali i Židovi i pogani, *The Gospel of Luke*, (NICNT), Grand Rapids, Mich., Eerdmans, 1988, str. 45.

4 Kao preteča i glasnik koji ide pred Gospodinom i pripravlja mu putove, Ivan je snažnim glasom propovijedao, poučavao i govorio mnoštvu da će Mesija kada dođe u svojoj srdžbi uništiti svako neplodno stablo i da će pljevu zauvijek spaliti ognjem neugasivim (Mt 3, 10.12). Iako nije sumnjao potpuno u Isusa, ipak je, kad je u dočuo za djela njegova, poslao svoje učenike da ga pitaju je li on Mesija koji ima doći ili da drugoga čekaju. Ivan se naime čudio da Isus ne iskorijenjuje grešnike i da djeluje na način posve različit nego je on očekivao i, kao objavitelj Mesije, govorio mnoštvu.

„I mrtvac se podiže (καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς),“ što je opet tehnički izraz za pacijenta koji sjedi u krevetu.

Pogledajmo sada tekst perikope o uskrišenju sina udovice iz Naina: „Nakon toga uputi se Isus u grad zvani Nain.⁵ Pratile ga njegovi učenici i silan svijet. Kad se približi gradskim vratima, gle, upravo su iznosili mrtvaca, sina jedinca u majke, majke udovice. Pratile ju mnogo naroda iz grada“ (rr. 11-12).⁶ Na gradskim vratim susrele su se dvije gomile ljudi: s jedne strane ‘silan svijet’ koji je išao s Isusom i njegovim učenicima, s druge strane ‘mnogo naroda’ što je išlo u pogrebnoj povorci. Pogrebnu bi povorku obično predvodila skupina naricaljki s glasnim zapomaganjem (usp. Jr 22, 18). Naricala je najbliža rodbina, a svi prisutni pridružili bi se tužaljci. Oni bogatiji zvali bi profesionalne narikače koje su oplakivale sudbinu pokojnika i pjevale njemu u čast ili profesionalne žalobnike sa svojim flautama i cimbali, koji su glasno izgovarali u svojevršnom ludilu tužbalice i oštre krikove tuge. Ti žalobni obredi bili su znak ljudske potresenosti, dužnog strahopoštovanja i sućuti.

Luka zatim pojašnjava: mrtvac je bio „sin jedinac u majke, majke udovice.“ U ovoj njegovoj jednostavnoj rečenici sadržana je sva beskrajna tuga ovoga svijeta. Plakala je kao što samo mati plače: u grob su nosili sve njezine nade, svu sreću i ljubav – ostala je samo bol.⁷

2. Susret Gospodina i majke udovice

Nitko nije tako duboko osjetio tugu i bol majčina srca kao srce našega Gospodina.⁸ Isus je bio dirnut u dubinu svoga srca, potpuno potresen u duhu i uzbuđen: „Kad je Gospodin ugleda, sažali mu se nad njom (ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτῆ) i reče joj: Ne plači!“ (r. 13). U Isusovo vrijeme jedno javno mjesto gdje se može reći da su žene imale povlašten položaj i uživale isključivo pravo bili su sprovodi. Tu su njima pripadala prva mjesta. U onodobnom židovstvu je naime postojala uzanca da se ženama dodijele prva mjesta u sprovodima i ukopnim ceremonijama.⁹ Ako to imamo pred očima, onda je sasvim normalno da je Isus najprije ugledao ženu, majku udovicu, jer je ona u povorci išla ne samo ispred nosila na kojima je bio mrtvac, njezin sin jedinac, nego je bila i ispred svih drugih sudionika pogrebne povorke.

Čim ju je Gospodin ugledao, odmah je osjetio sažaljenje nad njom. U grčkom jeziku ne postoji jača riječ za sažaljenje, smilovanje, suosjećanje od riječi σπλαγχνίζομαι. Ovaj glagol što ga je Luka upotrijebio u svome izvještaju o uskrišenju sina udovice iz Naina je termin koji uvijek iznova upotrebljavaju evanđelisti u svojim izvještajima kada govore o Isusu i ljudskoj boli i patnji. Evo i nekoliko primjera:

„Kad on iziđe, vidje silan svijet, sažali mu se nad njim (καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτοῖς) te izliječi njegove bolesnike“ (Mt 14, 14);

5 Mjesto u Galileji, južno od Nazareta, oko 40 km od Kafarnauma, jugozapadno od brda Tabor, na podnožju ‘Malog Hermona’. Ne spominje se nigdje drugdje u Bibliji. Više o ovome, usp. P. Ternant, “*La resurrection du fils de la veuve de Nain* (Lc 7, 11-16)”, u *Assemblées du Seigneur* 69 (1964) 29-40.

6 Budući da je kod Izraelaca balzamiranje bilo vrlo rijetko, najčešće se pogreb obavljao nekoliko sati poslije smrti. Iako ne znamo točno koliki je vremenski okvir bio između smrti i ukopa mrtvaca u grob, ipak je on, prema riječima R. de Vauxa, vjerojatno u Izraelu, kao i kod njegovih susjeda, bio vrlo kratak, tako da se mrtvac pokapao u grob istog dana, *Les institutions de l’Ancien Testament*, I, Paris, Cerf, 1958, str. 94.

7 R. J. Karris podsjeća da u patrijarhalnom društvu žena koja bi izgubila sina jedinca ostajala bez ikakve zaštite muškarca (*‘without any male agency*). Njezina sudbina bila je crna (*‘Her fate was grim’*), *The Gospel according to Luke*, u *The New Jerome Biblical Commentary*, (izd. R. E. Brown et al.), London, Geoffrey Chapman, 1993, str. 696.

8 Luka rado pridaje Isusu pridjev Gospodin pa se može kazati da je on među sinopticima jedini koji daje Kristu naziv *Kyrios* (7, 13.19; 10, 1.39.41; 11, 39; 13, 15; 17, 5-6; 18, 6; 19, 8; 22, 61; 24, 3.34). Naslov Gospodin prvi su krćani od samog početka pridavali Kristu, kako to svjedoči sv. Pavao koji podsjeća na prvotni simbol kršćanske vjere, na ‘Isusa Gospodina’, tako da je jedna od najstarijih kratkih formula kršćanske vjere glasila: „Isus Krist jest Gospodin“ (Rim 10, 9; 1 Kor 12, 3; Kol 2, 6). Isto tako se čini da je naslov ‘Gospodin’ za uskrslog Krista bio najstariji način kojim je apostolska vjera uskrslog Učitelju pripisivala božansko svojstvo. Ovo dakle ime savršeno izražava misterij Krista, Sina Čovječjega i Sina Božjega. Ovaj tipičan Lukin izraz, veli N. Geldenhys, ovdje je posebno važan jer u ovom izvještaju se govori o Isusu kao gospodararu života koji će odagnati smrt i tugu, *The Gospel of Luke*, n. dj., 1988, str. 223.

9 Usp. S. Jurič, *Ženska ljepota – najjača muška želja*, Zagreb, Dominikanska naklada Isitna, 2012, str. 104.

„A Isus dozva svoje učenike pa im reče: Žao mi je naroda (σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον) jer su već tri dana uza me, a nemaju što jesti. Otpraviti ih gladne neću da ne klonu putem“ (Mt 15, 32; Mk 8, 2);

„Kad su izlazili iz Jerihona... dva slijepca sjedahu kraj puta. Čuvši da Isus prolazi, povikaše: Gospodine, smiluj nam se... Isus se zaustavi, dozove ih i reče: Što hoćete da vam učinim? Kažu mu: Gospodine, da nam se otvore oči. Isus se ganut (σπλαγχνισθεὶς) dotače njihovih očiju i oni odmah progledaše“ (Mt 20, 29-34);

„I dođe k njemu neki gubavac, klekne i zamoli: Ako hoćeš, možeš me očistiti! Isus ganut (σπλαγχνισθεὶς) pruži ruku, dotače ga se pa će mu: Hoću, budi čist! I odmah nesta s njega gube i očisti se“ (Mk 1, 40-42).

Geste oplakivanja i naricanja bile su izraz velike boli svih prisutnih za mrtvacem, i onih koji su išli ispred nosila, i onih koji su išli iza nosila. U toj velikoj tuzi i žalosti svi su bili potrebni utjehe. Na osobit je način majka udovica trebala tješitelja. I da joj pruži utjehu i ublaži tugu, Isus ganut i sućutan, prije nego što će dodirnuti nosila i natjerati nosioce mrtvaca da se zaustave, izravno joj se obraća s riječima: „Ne plači (μὴ κλαῖε).“ Te njegove riječi nisu bile puke, dobronamjerne riječi, koje često više tište no što vraćaju snagu, nego riječi gospodara života koji će odmah potom vratiti u život onoga koji je umro i koga oplakuju. Isus neće ostaviti majku udovicu u njezinoj boli, nego će je doista utješiti, jer je tješitelj rastuženih, jer je on put, istina i život (Iv 14, 6), uskrsnuće i život (11,25).

Htijući ispuniti Božji naum, Isus je u svemu morao postati sličan svojoj braći kako bi iskusio i samu bijedu onih koje je došao spasiti: „Stoga je trebalo da u svemu postane braći sličan, da milosrdan bude i ovjerovljen Veliki svećenik u odnosu prema Bogu kako bi okajavao grijehe naroda. Doista, u čemu je iskušani trpio, može iskušanim pomoći“ (Heb 2, 17-18). Postavši

ljudima sličan, svojim životom, patnjama i smrću, koje su providonosno ispunjenje volje Božje, Krist je osposobljen da tješi ljude, da ih spasi i uvede u slavu Božju. Stoga svi njegovi čini, uključujući i ovaj događaj njegova sažaljenja prema majci udovici, živo izražavaju lice Božjeg milosrđa. Upravljavajući pozornost na Isusovu punu pažnju posvećenu ovoj ženi, majci udovici, čini se da pripovjedača ne zanimaju učenici, mnoštvo u pogrebnoj povorci, nosioci mrtvaca, svijet koji plače.¹⁰

3. Susret gospodara života i smrti

„Pristupizatim, dotače se nosila; nosioci stadoše, a on reče: Mladiću, kažem ti, ustani! I mrtvac se podiže i progovori, a on ga dade njegovoj majci“ (rr. 14-15). Vjera koja je priznavala Isusovu svemogućnost i koja se obično tražila za čudesa, primjerice vjera rimskog satnika u prethodnoj perikopi (Lk 7, 1-10), ovdje uopće nije spomenuta. Vjera majke udovice ovdje ne igra nikakvu ulogu. Ovdje je pažnja usmjerena isključivo na Isusa, njegovo sažaljenje i njegovu moć. Uskrišenje je djelotvorni znak mesijanskog spasenja, očituje da je mesijansko Kraljevstvo što su ga proroci navješćivali prisutno u njemu. U usporedbi s prethodnom epizodom Isus ovdje djeluje bez ikakva posebnog rituala i molitve. Ista Isusova riječ koja je iz daljine izliječila slugu rimskog satnika, ovdje ima moć uskrsiti preminulog mladića, sina majke udovice iz Naina. Poticajna okolnost čuda je dakle Isusovo spontano sažaljenje prema ženi. Kao začetnik i gospodar života, on pokazuje svoju moć prema njoj u njezinoj strašnoj potrebi.

Kao čin ljubavi i sažaljenja prema majci udovici koja je plakala, Isus dakle, bez prethodnog zahtjeva vjere od nje ili bilo koga drugog, zapovijeda mladiću da se vrati u život i ustane. Vjera koja omogućava čudo uopće se ne spominje. Isusovu sažaljenju sv. Luka dodaje njegovu moć: „Isus pristupi, dotače se mrtvačkih nosila“¹¹ i sa samo četiri riječi pozva

¹⁰ Tako F. B. Craddock, *Luca*, Torino, Claudiana, 2002, str. 127.

¹¹ To nije bio lijes, mrtvački sanduk, jer se ljesovi nisu koristili na istoku. Vrlo često upotrebljavale su se duge pletene košare za nošenje tijela u grob. U tom smislu H. Schürmann može kazati da za Palestinu ne treba pretpostaviti zatvoreni lijes u obliku sanduka, već nosila s tijelom umotanim u povoje, *Das Lukasevanagelium*, I, Freiburg im Br., Herder, str. 401, bilj. 100.

mladića natrag u život: νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι („Mladiću, kažem ti, ustani!“). Bio je to dramatičan trenutak. Isus je došao da traži ono što je smrt prisvojila kao svoj plijen. Uhvatio se u koštac sa starom neprijateljicom ljudskoga roda i pobijedio je: „I mrtvac se podiže i progovori, a on ga dade njegovoj majci“ (r. 15). To je mogao jer Isus nije samo gospodar života; on je također gospodar smrti koju je i sam pobijedio i obećao: „jer ja živim i vi ćete živjeti“ (Iv 14, 19). Zanimljivo je primijetiti da Isus zbog svoga dubokog suosjećanja s majkom udovicom ne traži od mladića da ga slijedi, nego ga vraća njegovoj majci.

4. Smrt proturječi čovjekovoj želji za životom

Svaka smrt jedno je veliko pitanje i traži odgovor. Svršetak je to kratkoga dana našega života, a početak vječnoga dana bez zore i mraka u vječnom veselju s Bogom ili vječno bez veselja – bez Boga. Sa smrću se svatko osobno mora suočiti i ona je „put sviju smrtnika“ (1Kr 2, 2). Psalmist i ne pomišlja da se od nje odvraća i bježi u varljive snove, jer „Tko živ smrti vidjeti neće?“ (Ps 89, 49). Kad netko umre, po ljudsku govoreći, više ga nema. Javlja se dojam nepostojanja, jer se misterij onostranosti otima dohvatit živih. Zato smrt dragih bića baca u tugu one koji ostaju. Oni plaču. Tako je bilo i u slučaju smrti sina jedinca u majke, majke udovice. Tako je bilo i u slučaju smrti Isusova prijatelja Lazara. Gospodin je čak dva puta uzdrhtao i zaplakao dok je išao na grob. Zašto je proplakao? Koji su smisao mogle imati njegove suze nad prijateljem kojeg je došao uskrisiti? Mislim da Isus nije plakao toliko nad Lazarom ili nad boli njegovih dviju sestara koje će uskoro utješiti kad im brata oživi. Isus je plakao nad boli cijeloga svijeta, nad svim mrtvima koji su ostali ležati u grobovima i koji neće uskrsnuti do posljednjeg dana, a koji je tako dalek. Plakao je također nad svim živima koji će oplakivati svoje najmilije, i tako dugo, kao i nad onima koji će pred zagonetkom smrti zapasti u beznađe i nevjeru.

Prije nekoliko godina bio sam na pogrebu mladog profesora u društvu jednog svog

prijatelja, koji u medicinskim krugovima inače slovi kao znanstvenik i istraživač. Nakon pogreba ušli smo u obližnji bar popiti kavu. Usput smo razgovarali o svemu pomalo, ponajviše pak o pokojniku i njegovoj iznenadnoj smrti, koja je mnoge bacila u tugu i suze. Znajući kako diše, on je naime više agnostik nego ateist, upitao sam ga: Kad ćete već jednom riješiti taj problem? Ne sjećam se odgovora! Nakon moga pitanja, moj se prijatelj zavio u kulu šutnje. Zagonetka života i smrti ostala je i ovaj put bez odgovora. Ipak nakon što smo se rastali, razmišljao sam dugo o tom našem susretu, osobito o nijemoj šutnji koja je ispratila naš rastanak. Možda je i bolje što nije odgovorio, jer je time ne samo pokazao svoju mudrost nego i poštovanje prema pokojniku. Kao da je šutnjom htio reći: Ako se izgubi božanski temelj i nada u vječni život, čovjekovo dostojanstvo biva teško povrijeđeno. Moguće je i to da je spoznao da je agnostički stav, njegov i drugih, ta njihova *velika nada* utemeljena u razumu i slobodi, obična zabluda pred zagonetkom smrti. Nije isključeno ni to da je, zureći u otvoren grob i gledajući kako se brižljivo postupa s tijelom preminulog, postao svjestan nesposobnosti čovjekove da samim svojim razumom i slobodom ostvari raj na zemlji i da je najposlije priznao da smrt ne može biti bez ikakva smisla. Jer ona proturječi čovjekovoj želji za životom, a protiv nje nema lijeka u laboratorijima, kao što ga nema u vrtovima. Lijepo reče naš Gospodin: „Tko od vas može brigama produžiti život samo za jedan lakat?“ (Mt 6, 27).

5. Bog ljubi samilosno srce koje donosi radost i utjehu

Izvjestaj o uskrišenju sina udovice iz Naina govori da se u Isusu Božja dobrota i nježnost objavila. U njemu se objavio Otac sućuti, Otac milosrđa i Bog svake utjehe, koji nam je pružio najveći dokaz svoje nježnosti uskrisivši svoga Sina, što je zalag našeg uskrsnuća (usp. Ef 2, 4-6). Isus naime nije samo predmet Božje nježnosti, već tu nježnost usvaja i izliva na sve ljude. Isus je ganut od sažaljenja nad ovcama gladnima za evanđeljem (Mk 6, 34), kao i za kruhom (8, 2); prepun je sućuti nad najzapuštenijima,

gubavcima (1, 41), slijepima (Mt 20, 34), prema majkama ili sestrama u tuzi (Lk 7, 13; Iv 11, 33). Isusova je nježnost neumorna kao i Očeva: ona pobjeđuje grijeh i ne zaustavlja se ni pred opraštanjem najnesretnijima: grešnicima (Lk 23, 24). A jer Bog hoće da njegova nježnost prodre u ljudska srca, sv. Pavao želi samo jedno: da Kristovi osjećaji postanu njegovi osjećaji (Fil 1, 8). On isto tako poziva kršćane da se 'obuku u sućutnu utrobu' Boga i njegova Sina (Kol 3, 12; Ef 4, 32), praštajući jedni drugima kao što i Bog u Kristu nama oprost (Ef 4, 32). Zatvoriti utrobu pred svojim bratom značilo bi isključiti se iz Očeve ljubavi (1 Iv 3, 17); uskratiti oprostjenje svome bližnjemu znači uskratiti sebi Božje oprostjenje (Mt 18, 23-35). Svi Božji sinovi moraju nasljedovati svoga Oca, imajući kao i on srce puno smilovanja prema prema svima bez izuzetka.

Lukin izvještaj o uskrišenju sina udovice iz Naina neizravno nas poziva da i mi donosimo radost i utjehu jedni drugima, osobito siromasima i rastuženima te onima koje je smrt rastavila od dragih bića. U tuzi, bolesti, žalosti čovjeku je potrebna utjeha i on traži tješitelja. U teškim situacijama čovjek pomisli, poput Izraela, da se i sam Bog od njega udaljio, da ga je zaboravio: „Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio“ (Ps 22, 2; usp. Mt 27, 46). No Bog odgovara: „Za kratak trenutak ostavih tebe, al' u sućuti velikoj opet ću te prigrliti“ (Iz 54, 7). To je samo zato da bi čovjek shvatio kako mu je Bog jedini pravi tješitelj. U Isusu k ljudima je došao Bog-koji-tješi: „Dođite k meni svi koji ste izmoredni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“ (Mt 11, 28). Vidimo ga ovdje u izvještaju o uskrišenju sina udovice iz Naina kao brižnog tješitelja i pobjednika nad smrću koji će nas ujediniti s dragim osobama koje su

preminule. Ono što je ovdje učinio za majku udovicu i njezina sina, jednog će dana učiniti za sve vjernike u savršenom i konačnom obliku. On će donijeti punu utjehu, podići će sav svoj narod u neraspadljivost i besmrtnost. Tada ćemo po uskrsnuću ući u nov svijet u kojem „neće više biti smrti“ (Otk 21, 4). Jer „onaj koji uskrisi Krista Isusa od mrtvih oživit će i naša smrtna tjelesa“ (Rim 8, 11), ponovno nas ujediniti, u nebeskom području, s našim voljenima koji su umrli u njemu.

Zaključak

Isusovo vraćanje u zemaljski život mladića iz Naina jasno je navijestilo dolazak mesijanskoga vremena te pokazalo njega samoga kao gospodara života: „Ja sam uskrsnuće i život. Tko vjeruje u mene, ako i umre, živjet će“ (Iv 11, 25). Čovjek vjernik zauvijek je pobijedio smrt; uskrišenje mladića iz Naina i Lazara znak su te pobjede. Kristovom smrću vjerniku je omogućeno novo zajedništvo s Bogom u vječnom životu. U iščekivanju uskrsnuća smrt je prestala biti strahota. Smrt s Kristom zapravo je smrt smrti. Nakon višestoljetnih iskustava prosvjetiteljskog lutanja, plasiranja besmislica i koještarija koja su nam pokazala da razum, sloboda i revolucije nisu dostatni, vrijeme je da se čovjek otvori vjeri u Boga koji ne prestaje objavljivati se, vjeri koja ne niječe razum i slobodu, nego mu daje usmjerenje. Jednom prilikom dok je poučavao, rabin Eliezer (2. st. pos. Kr.) reče jednome od svojih učenika: „Dan prije svoje smrti, obrati se“. Istoga trenutka učenici ga upitaše: Ali može li se znati u koji dan se umire? Rabin odgovori: „Razlog više da se već danas obrati, jer bi se već sutra moglo umrijeti; tako se čitav život posvećuje obraćenju.“